

FARKAS LAJOS

Az erdők szerelmese

Kaán Károly élete és munkássága

A Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatala a Millicentenárium évében visszatekint az 1100 esztendő történelmére és számba veszi ebben a szakma történelmi nagyságait. Ezek között *kálnoki Bedő Albert* egykori országos erdőmester mellett a legnagyobb magyar erdészeti politikus, *Kaán Károly* erdőmérnök, akadémikus életéről és munkásságáról való részletesebb megemlékezésben találta meg a legjobb alkalmat. Módot nyújtott ehhez a Kaán-család egyik tagjának – *Farkas Lajos* okl. gépészmérnöknek – kutatómunkája, amellyel csokorba kötötte Kaán legfontosabb irodalmi munkáit, valamint az azokat követő időkben vele foglalkozó megnyilatkozásokat, történéseket. Farkas más szak-

mabeli, így a hivatal *dr. Madas Andrást* kérte fel a munkában az erdészeti vonatkozások részletesebb érvényesítésére és vállalta az így elkészült munkának kiadását.

A művet *Dauner Márton*, a Földművelésügyi Minisztérium Erdészeti Hivatala elnökének előszava indítja. Ezt az I. részben Kaán életpályájának Farkas által történt leírása követi. A II. rész kivonatos szemelvényeket ad Kaán legfontosabb irodalmi munkáiból, a III. rész pedig válogatást nyújt a Kaán Károlyai kapcsolatos hírekből, beszédekből, közleményekből. A lektorálás és részbeni kiegészítés *dr. Madas munkája*, a szerkesztést *dr. Király Pál* végezte.

Megjelent a Mezőgazdasági és Erdészeti Alap, valamint az „Ember az erdőért” Alapítvány támogatásával, az FM Erdőrendezési Szolgálat gondozásában. A könyvet csak korlátozott példányszámban nyomatták és könyvboltai forgalomba nem kerül. Az Állami Erdészeti Szolgálatnál és Igazgatóságainál vásárolható meg 500 Ft+ÁFA/db áron.

Jérôme R.

Kapocs

Ez a címe annak a Vancouverben megjelenő időszakos kiadványnak, melyet a Soproni Öregdiákok Egyesülete ad ki.

A XXVII. évfolyam 32. száma különösen tartalmasnak sikeredett. A kint élő kollégák színes hírekben tájékoztatják az olvasót az 56-os divízió tagjainak életében történekről. *Palkovics János* szerkesztő és társai a lapban összefoglalják az elmúlt évek eseményeit, riportokat, visszaemlékezéseket közölnek, melyek az idő múlásával felbecsülhetetlen értékei lesznek a magyar erdészettörténetnek. A kiadványban nemcsak a kanadaiak, de számos itthoni kolléga tollából is olvashatunk frásokat. *Dr. Molnár Sándor dr. Korán Zoltán* kanadai egyetemi tanárral beszélget, *Nyári László dr. Roller Kálmánnal* és *dr. Sziklai Oszkár*al készített interjút.

Hahn Fülöp, dr. Udvardy Miklós, Mihály Márta a kinti új életkezdés apró részleteivel ismerteti az olvasót. A versfaragók soraiból lépten-nyomon kicseng a szülőföld utáni vágy a megmászhatatlan, immár örök távollét minden keserve.

Pápai Gábor

Megjelent az Erdészettörténeti Közlemények XXIX. számaként

Sopron, 1956

a Soproni Műhely különszáma.

Az 56-os események témakörében ez ideig magyar nyelven megjelent három munka után most újra személyes visszaemlékezések és megőrzött dokumentumok kapnak nyilvánosságot abban a reményben is, hogy hasonló megnyilatkozásokra készíthetnek és ezúton újabb részletek válhatnak ismertté.

A Soproni Műhelyt szerkeszti *Göbölös Péter* és *Nyári László*, a következő szám szerkesztését *Szűcs Ferenc* erdőmérnök-hallgató vállalta és a kész írásműveket a következő címre kéri eljuttatni:

9400 Sopron, Ady E. u. 5.

VADGAZDÁLKODÁS címen a Magyar Mezőgazdaság mellékleteként *Dr. Ignác Magdolna* szerkesztésében nyolccoldalas kiadvány jelenik meg. A

szerkesztőség szándékai szerint aktuális, a vadgazdálkodással kapcsolatos információk elősegítik az ágazatban tevékenykedők munkáját.

A Soproni Műhely

legutóbbi összevont száma gazdag tartalommal jelent meg, dicsérve a szerkesztők változatlan ambícióját.

Izgalmas olvasmány *dr. Király Pál* írása az egyetem névváltoztatásával kapcsolatban. Elgondolkoztató az idézett hallgatók véleménye a hagyományápolás jövőjéről, s a témával kapcsolatban felkért oktatók, s öregdiákok véleménye. Elgondolkoztató *Göbölös Péter* erdőmérnök-hallgató írása, mely szarvasbőség idején a soproni erdőkben közösen nő-tázza, beszélgetve járó Firmák és Balokok „zajártalmáról” szól.

Dr. Somkuti Elemér az erdőgazdálkodás hosszú távú fejlesztésének irányelveihez fejt ki javaslatait, míg *dr. Szendrői László* „Európa felé felúton...” címmel a kutatás fontosságát taglalja. *Jeszenszky Géza* és *Nemeskürty István* a magyar történelem fekete napjait idézik. *Géczy Nóra* belsőépítész az „egyetemi nőkérdést” foglalja össze visszanyúlva a történelmi messzeségbe.

Olvashatunk az „Egy szelet mamutfenyő” Ópusztaszerre kerülésének történetéről, az ötvenes évek egyetemi történéseiből, a szarvasgomba természetéről *dr. Barna Tamás* tollából, *Nyári László* beszélget *Wentzely Dénessel*, és még sok-sok szakmai érdekességről.

Tartalmas lappá nőtte ki magát a Soproni Műhely, mely elsősorban a két fő szerkesztőnek, *Nyári László* és *Göbölös Péter* erdőmérnök-hallgatóknak köszönhető. *Géczy Nóra* tördelészerkesztő grafikai munkássága, és a szerkesztő *Szabó József* és *Kovács János* erdőmérnök-hallgatók munkája éppúgy hozzájárul a színvonalas tartalomhoz, mint a tutatnyi támogató segítségével. Jó olvasni a lapot.

Pápai Gábor

ROVATVEZETŐ: DR. SZIKRA DEZSŐ

Szakosztályi állásfoglalás

Szilvásváradtól alig egy kőhajátásnyira tartották a soron következő összejövetelt az Erdészeti Erdei Iskolák Szakosztályának tagjai. *Ormos Balázs* szakosztályelnök kicsit hazai pályán vezette le a napirendi pontokat, hiszen itt *Háromskúton*, a

Bükk-fennsík rengetegeiben készítette diplomamunkáját. Az erdészház amúgy bevonult a magyar filmművészet történetébe, hiszen itt forgatták a „Simon Menyhért születése” c. filmet.

Szó mi szó, a film kísértett az első napon, hiszen a terepi bejárás alatt, ha nem is tengelykötő hóvihár, de egésznapos eső áztatta a folyton szomjazó többröket. Ennek ellenére – vagy éppen ezért – a bátrabbja, no és akinek a félcipőn kívül volt egyéb lábbelije – nekivágott a Tarkó sziklai felé vezető úton, hogy azután a Zsidórét érintésével érjenek Háromskútra.

Kiderült, hogy az országban közel húsz épületben folyik már most is oktatás, s néhány átalakítási lehetőségről is értesült a Szakosztály. Az alkalommal élve itt terjesztette elő *Szabó Lajos* erdőgondnok, hogy Szilvásvárad térségében is megvan a lehetőség Erdészeti Erdei Iskola beindításához. Csak hát az anyagiak. Mindenesetre a már működő intézmények komoly bázist jelentenek a program országos sikeréhez. Ehhez a meglévőnél is több figyelmet kérnek a szakosztály tagjai.

Ormos Balázs szakosztályelnök

Dacolva viharral, köddel a Nagymezőn

A Zsidórét

Az Országos Erdészeti Egyesület Csongrád megyei Helyi Csoportja,
a Délalföldi Erdészeti Részvénytársaság
Ásotthalmi Erdészete,
a Bedő Albert Erdészeti Szakiskola és Kollégium
az Erdészeti Szakiskola területén nagy sikerű

ERDÉSZMAJÁLIS

(Madarak és Fák Napja; beszélgetés erdőről, szakmánkról, baráti találkozó) rendezett.

Dr. Géczy József, országgyűlési képviselő „Konzultáció a magyar mező- és erdőgazdálkodás jelenlegi és távlati célkitűzéseiről, problémáiról” témában tartott előadást.

Dr. Gőbbölös Antal, a régió képviselője előadásában összefoglalta a Dél-Alföld erdészeti eredményeit, gondjait és a távlati lehetőségeket.

A Gépesítési Szakosztály ez évi programjában fakultatívként szerepelt a SZOLNOKI FARMSHOW '97 Mezőgazdasági Gépbemutató, Kiállítás és Vásár megtekintése, melyet 1997. június 5-6-án rendeztek.

A kiállításon a Szolnoki Mezőgép Rt. mellett további csaknem félszáz gyártó, illetve kereskedő mutatta be mezőgazdasági gépeit, berendezéseit, termékeit.

A kiállított géptípusok között számos olyan is előfordult – talajművelő gépek, traktorok, aprítéküzemelő berendezések, mérőműszerek, gépalkatrészek stb. –, amelyek az erdőgazdálkodás területén is érdeklődésre tarthatnak számot. A kiállított gépek közt szinte minden kategória előfordult, de jellemző volt a nagy teljesítményű, kisebb fajlagos költségű üzemeltethető gépek túlsúlya.

A rendezvényen a szakosztály tagságának kb. egyharmada vett részt.

Dr. Horváth Béla

A Nagykanizsai Helyi Csoport szervezésében április 17-én a Hevesi Sándor Művelődési Központ felnőtt klubjában, tájékoztatóval egybekötött fórum keretében tanácskoztak a zalai szakemberek az Erdészeti Törvény végrehajtási utasításáról. A rendezvény meghívott vendége Wisnyovszki Károly, az FM munkatársa volt. A vendég a rendezvényt megelőzően a Zalaerdő Rt. Bajcsai Erdészeténél tájékozódott a csemetetermelés helyzetéről, majd megtekintett a Nagykanizsai Erdészetnél egy Timberjack kihordóval végrehajtott fakitermelést. A tanácskozás kezdetén a végrehajtási utasításról tájékoztatót tartott, majd a fórum keretében válaszolt a feltett kérdésekre.

Cikkeink a szerzők személyes véleményét tükrözik, amely nem feltétlenül azonos a szerkesztőség véleményével.

A felkérés nélkül beküldött kéziratokat és fotókat a szerkesztőség lehetőség szerint gondozza és közli.

A szerzői honoráriumok kifizetésével kapcsolatos rendelkezések miatt felhívjuk szerzőink figyelmét, hogy a cikk, fotó, grafika stb. megjelenését követően szíveskedjenek a szerkesztőséggel a nevüket, lakcímüket, születési dátumukat, adószámukat (azonosító jelüket), és a nyugdíjasoknál a törzsszámot is közölni.

A beérkezett adatok alapján kötött felhasználási szerződést követően negyedévenként utaljuk ki a honoráriumokat.

A fentiek 1997. januártól érvényesek!

A találkozón részt vettek: *Bús Mária*, az OEE területi képviselője, a Zalaegerszegi Állami Erdészeti Szolgálat munkatársai, a Magánerdő Gazdálkodók Zala megyei Szövetségének képviselői, a Zalaerdő Rt. munkatársai és számos érdeklődő szakember, mintegy 60 fő.

Helyreigazító

Örömmre szolgál, hogy a júniusi számban közölték a *Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek VII. Országos Találkozójának* állásfoglalását és felhívását az állami erdők kezeléséről. Kár, hogy a rendezvényt nem sikerült pontosan megnevezni. A lapban megnevezett MTVSZ ugyanis csak egy szervezet volt a résztvevő közel 250 szervezet között. Ráadásul a második Kormányhatározat száma is hibás. Nem 2029/1995, hanem 2299/1995. Talán megérne ez egy helyreigazítást.

Fidlóczky József

E havi számunk szerzői

Abonyi István	erdőmérnök	Budapest
Andrési Pál	tanár	Ásotthalom
Ádámfy Tamás	FM	Budapest
Barna Tamás	KEFAG Rt.	Kecskemét
Csóka György	ERTI	Budapest
Czerny Károly	erdőmérnök	Ráckeve
Divós Ferenc	Soproni Egyetem	Sopron
Firbás György	középiskolai tan.	Sopron
Firbás Oszkár	erdőmérnök	Sopron
Járasi Lőrinc	erdőmérnök	Miskolc
Jérôme René	erdőmérnök	Budapest
Kalmár János	Földtani Intézet	Budapest
Kiss Vince	igazgató	Szűcsénypuszta
Mészáros Gyula	erdőmérnök	Veszprém
Nádas József	ÁESZ	Kaposvár
Nowinszky László	Tanárképző Főisk.	Szombathely
Oroszi Sándor	Mg. Múzeum	Budapest
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Puskás János	Tanárképző Főisk.	Szombathely
Rayman János		Pécs
Rédei Károly	ERTI	Kecskemét
Sári Zsolt	Nyírerdő Rt.	Nyíregyháza
Sásdi Ottóné	SEFAG Rt.	Kaposvár
Shri Pratap Sankosh	Gangtok	India
Somogyi Zoltán	ERTI	Budapest
Szabó József	tanár	Szeged
Szakács László	erdész	Zalaegerszeg
Török András	ÁESZ	Veszprém

A lapban aláírás nélkül megjelenő fotókat Pápai Gábor készítette.

A HM Budapesti Erdőgazdaság Rt. Helyi Csoportja az Uza Erdészeti Igazgatóságnál *szakmai tapasztalatszerét* szervezett, melyre a Budapesti és Veszprémi Erdőfelügye-
lőség vezetőségét is meghívta.

Lukács Sándor bevezető szavai után *Csikos Imre* erdészeti igazgató ismertette az igazgatóság kiemelkedő gazdálkodási feladatait, hangsúlyozva az igazgatóságnak az elmúlt időszak megnövekedett erdőművelési teendőinek megoldására irányuló sikeres erőfeszítéseit.

Tagtársaink megismerkedhettek a cseres állomány alatti erdőrészetek természetes újjalattal, kézi és gépi makkvetés-
sel történő felújításával, melyek eredményessége csak disz-
nó ellen védő kis kerítések oltalma mellett lehetséges.

Élénk érdeklődést váltott ki a Bagodi Mezőgép Kft. pásztakészítő adaptere: BPG-60.

Mesterséges erdősítést megelőzően a mélylazítóval húzott nyomvonalon a pásztakészítő – a kétszárnyú ekefej után felfüggesztett rotációs kapálógéppel – kézi és gépi ültetésre is kiválóan alkalmas pásztás talaj-előkészítést végez. Gépel járható terepalakulatokon szélesebb körű alkalmazása célszerű lenne.

A hézagosan sikeres, többéves erdősítések pótlásainál a kézi tányérkészítés kiváltására az igazgatóság gödörfűrőből átalakított tányérozó adaptert készített, így a pótoló csemeték megmaradásának sikere növelhető, például egy siskán-
nádiban gazdag erdősítésben is.

Végezetül *Bús Mária*, a Veszprémi Erdőfelügye-
lőség igazgatója és *Lukács Sándor* elnök-vezérigazgató értékelt az igazgatóság erdőművelési tevékenységét.

Pálhalmi János

A Gépesítési Szakosztály 1997. május 13-15-e között, háromnapos szakmai tanulmányutat tett Szlovákiában. Az első napon a Zólyom melletti Budcinai Fafeldolgozó üze-
met látogattuk meg. Az üzem fűrészipari termékek, forgács-
lapok és rétegelt lemezek előállításával foglalkozik. A másod-
dik nap délelőttjén a Slovenská Lupcaban lévő ESSEL gyár vendégei voltunk.

A gyár meghatározó termékei közé a hidraulikus daruk, a manipulációs gépsorok, a traktorcsörlők és a kötélpályák tartoznak. A második nap délutánján a Benusi Erdőgazda-
ságot látogattuk meg, ahol:

- korszerűen működő műszaki erdészetet láthattunk,
- tanulmányoztuk az egymás melletti telephelyeken lévő erdőgazdasági központ és műszaki erdészet közös, faaprítékra épülő hőenergia-ellátó rendszerét;
- nagyüzemi csemetekertet tekintettünk meg; és
- kötélpályás hegyvidéki közelítést (LARIX-550 típusú szlovák fejlesztésű kötélpályával) láttunk. A harmadik nap délelőttjén a ZTS TEES a. s. (Martin) Trstenai üzemében jártunk, ahol megismerkedtünk a gyár termékeivel (LPKT-40, LKT-81T, LKT-90A és LKT-120A csörlős erdészeti traktorok; LKT-90B és LKT-120B markolós erdészeti traktorok; LKT-90H és LKT-120T-H döntő-darabolók; VKS-

9041 kilördő, UZS-050 földmunkagép), valamint a termékek gyártási folyamataival.

A tanulmányút tapasztalatai alapján a Gépesítési Szakosztály a következő gépeket ajánlja a gépberuházást tervezők figyelmébe:

– ESSEL-80.1 típusú hidraulikus daru (a 79,2 kNm-es, max. 7 m-es gémkinyúlású darut a gyártó tipikusan erdőgazdasági körülmények közé fejlesztette);

– LKT-81T típusú csörlős erdészeti csuklós traktor (a gép a Magyarországon jól ismert LKT traktorcsalád jelenleg gyártott, 72 kW-os turbófeltöltésű dízelmotorral szerelt változata);

– LPKT-40 típusú csörlős erdészeti csuklós traktor (a gép 46 kW-os motorjával „kis LKT”-nak nevezhető);

– LPKT-40 típuson alapuló erdőművelő traktor (a gépet jelenleg fejlesztik úgy, hogy arra az európai szabványok szerinti hárompontfüggesztő berendezés kerül);

– LARIX-550 kötélpálya (a pálya 550 m fesztávú, max. 2,5 t teherbírású).

A tanulmányúton több kulturális nevezetességet is megtekinthettünk, melyek közül említést érdemel: a zólyomi vár, a hronseki evangélikus műemlék fatemplom, valamint Besztercebánya belvárosa. A tanulmányút szervezésében és megvalósításában segítségünkre volt a Zvoleni Műszaki Egyetem Környezettechnika és Termékfeldolgozási Karának Erdészeti Mobiltechnika Tanszéke, kiemelten *dr. Rónay Jenő* professzor úr. Köszönet érte. Köszönettel tartozunk azoknak is, akik az általunk meglátogatott valamennyi helyen barátsággal fogadtak bennünket, arra törekedve, hogy minél több új információt gyűjtsünk.

Végezetül a résztvevők névsora: *Káldy József, dr. Horváth Béla, Czupy Imre, Csalló Rudolf, Detrich Miklós, Fekcs Lajos, Fritz Illés, Godek Ferenc, ifj. Horváth Dénes, Horváth István, Huber Károly, Majtényi László, Markó Gyula, Mikle Tibor, Mogyorósi József, Montskó Sándor, Nagy András, Németh Szilveszter, Pirkhoffer János, Remenyik Imre, Répánszky Géza, Sásdy Ottó, Spingár Péter, Szabó Győző, Szalay László, Szamosi Ferenc, Szima György, dr. Tóth József, Varga János.*

Dr. Horváth Béla

Az ERDÉRT Rt. Helyi Csoportja 1997. május 26-án tartotta munkaterv szerinti ülését.

A fakeskerkedelem európai vonatkozásairól *dr. Nyárs József*, az FM EH min. főtanácsosa tartott előadást. A szemléltetéssel egybekötött tartalmas előadást követően az európai és a hazai fakeskerkedelmet érintő kérdéseket vitatták meg a jelenlévők.

Ezután rövid tájékoztatót kaptak a csoport tagjai az OEE Alapszabály-tervezetével kapcsolatos munkáról és az OEE 1997. évi vándorgyűléséről.

Az egyéb kérdések között szó esett a tagdíjfizetés rendszerességének javításáról, valamint a csoporttagság bővítésének lehetőségeiről. Megállapodott a tagság a II. félévi program közérdekű témájában is.

Váradai Géza